

๑๔

ผู้ อยู่ ไก่ ลั พ ระ รั ต น ต รั ย

สัตว์บุรุษทั้งหลาย ย่อมปรากฏในที่ไกล เหมือนนุเขา
หิมพานต์ ส่วนสัตว์บุรุษ ย่อมไม่ปรากฏในสถานที่นี้ เหมือน
ลูกศรที่ถูกคนยิงไปในยามราตรี ฉะนั้น

ผู้อยู่ใกล้พระรัตนตรัย

๓๐๘

คนเราทุกคนล้วนต้องการความสงบสุข และต้องการพบที่พึ่งที่ระลึกที่แท้จริง จึงพากันแสวงหาที่พึ่ง แต่ก็ยังไม่พบ เพราะชีวิตส่วนใหญ่ยังมัวหลงระเหิงอยู่กับโลกภายนอก แต่ผู้มีปัญญาจะแสวงหาเข้าไปสู่ชีวิตภายใน นั่นคือพระรัตนตรัย ซึ่งเป็นที่พึ่งที่ระลึกอันสูงสุดปราศจากมลทินคือกิเลสอาสวะทั้งหลาย เมื่อเขาอยากรู้เรื่องราวของชีวิตก็รู้ได้หมด เช่นอยากรู้ว่าตนเกิดมาจากไหน เกิดมาทำไม อะไรคือเป้าหมายของชีวิต

การที่คนเราจะรู้สิ่งเหล่านี้ได้นั้น ต้องเป็นผู้มีจิตที่เปี่ยมด้วยศักยภาพสูงส่ง มีจิตที่ปราศจากนิรโทษ ปราศจากมลทินของใจ มีความสะอาดบริสุทธิ์ของจิตเป็นอย่างยิ่ง คือต้องทำใจหยุดได้อย่างสมบูรณ์ หยุดในหยุดเข้ากลางไปเรื่อยๆ ปล่อยจิตให้ดำเนินเข้าไป สู่เส้นทางสายกลางที่เรียกว่า มัชฌิมาปฏิปทา จนกระทั่งใจใส ใจบริสุทธิ์ ก็สามารถรู้เห็นสิ่งต่างๆ ไปตามความเป็นจริง

พระลัมมาลัมพุทเธเจ้าตรัสไว้ใน ขุททกนิกาย ธรรมบท ว่า

“ทฺเฐ สนฺโต ปกาเสนติ หิมนฺโตว ปพฺพโต
อสนฺเตตฺถ น ทิสฺสนติ รตฺติชิตฺตา ยถา สรา

ลัตบุรุษทั้งหลาย ย่อมปรากฏในที่ไกล เหมือนภูเขาคิมพานต์ ส่วนอลัตบุรุษ ย่อมไม่ปรากฏในสถานที่นี้ เหมือน

ผู้อยู่ใกล้พระรัตนตรัย

๓๐๕

ลูกศรที่ถูกคนยิงไปในยามราตรี ฉะนั้น”

ลัตบุรุษ หมายถึงบุคคลผู้ประเสริฐ ผู้มีตนอันฝึกดีแล้ว สามารถที่จะเป็นที่พึ่งให้แก่ตนเองและผู้อื่นได้ พระลัมมาลัมพุทฺธเจ้าของพวกเรานับว่าเป็นลัตบุรุษอย่างแท้จริง ทรงฝึกฝนตนเองจนกระทั่งได้บรรลุพระสัพพัญญุตญาณ เป็นบรมครูและเป็นที่พึ่งให้สรรพสัตว์ทั้งหลายได้ ถึงแม้พระพุทฺธองค์จะเสด็จดับขันธปรินิพพานไปนานแล้วก็ตาม แต่ถ้าเราฝึกใจให้ใสสะอาดบริสุทธิ์อยู่เสมอ หมั่นทำใจหยุดนิ่งอยู่ที่ศูนย์กลางกาย มีพระพุทฺธเจ้าเป็นอารมณ์ตลอดเวลา จนกระทั่งได้เข้าถึงพระรัตนตรัยในตัว เมื่อนั้น เราจะมีที่พึ่งที่ระลึก ชีวิตก็จะมีแต่ความสุข แล้วโลกก็จะเข้าถึงสันติสุขอย่างแท้จริง

*ในสมัยพุทฺธกาล ณ เมืองอุคคะ มีเศรษฐีท่านหนึ่ง ชื่อว่า **อุคคะ** เป็นเพื่อนสนิทของ **ท่านอนาถบิณฑิกเศรษฐี** ตั้งแต่สมัยที่ยังเรียนหนังสือด้วยกัน วันหนึ่งท่านทั้งสองได้ตกลงกันว่า ภายภาคหน้า เมื่อเราทั้งสองเจริญวัยมีครอบครัว และมีบุตรธิดาแล้ว หากผู้ใดขอลูกสาวเพื่อลูกชายตน ผู้นั้นก็ต้องให้ลูกสาวเมื่อทั้งสองเรียนจบแล้ว ต่างก็แยกย้ายกันไปครองตำแหน่งเศรษฐีอยู่ในเมืองของตน

ผู้อยู่ใกล้พระรัตนตรัย

๓๑๐

ต่อมาอุคคเศรษฐี เดินทางไปยังเมืองสาวัตถีด้วยเกวียน ๕๐๐ เล่ม เพื่อทำการค้าขาย เมื่อนาถบิณฑิกเศรษฐีรู้ข่าว การมาของสหาย จึงเรียก **นางจุฬสฤทธา** ผู้เป็นธิดาของตนมา พลาถลั่งว่า

“ลูกเอ๋ย บิดาของเจ้าชื่ออุคคเศรษฐี ได้เดินทางมายัง เมืองของเราแล้ว กิจที่สมควรทำแก่เขา พ่อขอมอบให้เป็นหน้าที่ ของลูกก็แล้วกัน”

นางรับคำแล้ว ได้จัดโภชนะรสเลิศด้วยมือของตนเอง ทั้งยังได้ตระเตรียมสิ่งของต่างๆ ไว้ต้อนรับ มีพวงดอกไม้ ของหอม และเครื่องลูบไล้ เป็นต้น ขณะที่ท่านเศรษฐีกำลังบริโภค นางก็ จัดแจงน้ำสำหรับอาบไว้คอย เมื่อท่านเศรษฐีไปอาบน้ำ นางก็ทำ ภารกิจทุกอย่างจนสำเร็จเรียบร้อยไม่มีที่ติ

อุคคเศรษฐีได้เห็นกิริยามารยาท และการเอาใจใส่ใน หน้าที่การงานของนางแล้ว เกิดความพอใจยิ่งนัก จึงได้ นั่งสนทนากับท่านนาถบิณฑิกเศรษฐีผู้เป็นสหาย บรรดาถึง ความหลังครั้งยังเป็นหนุ่ม และกตिकाที่โต้ตกลงกันไว้ โดยลู่ขอ นางจุฬสฤทธาให้เป็นภรรยาของบุตรชายตน โดยปกติแล้วอุคค- เศรษฐีเป็นมิจฉาทิฎฐิมีความเห็นผิด ไม่เลื่อมใสในพระพุทธ- ศาสนาเหมือนอย่างท่านนาถบิณฑิกเศรษฐี

ผู้อยู่ใกล้พระรัตนตรัย

๓๑๑

ดังนั้น ท่านอนาถบิณฑิกเศรษฐีจึงนำเรื่องนี้เข้าไปกราบทูลพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระพุทธองค์ทรงเห็นอุปนิสัยแห่งการบรรลุนิพพานของอุคคเศรษฐี จึงทรงอนุญาต ในที่สุดท่านเศรษฐีได้จัดงานแต่งงานวิวาห์ที่ธัญชัยเศรษฐีจัดให้นางวิสาขาผู้เป็นธิดา

ในวันที่ท่านอนาถบิณฑิกเศรษฐีจะส่งลูกสาวไปนั้น ได้ถวายทานแด่พระภิกษุสงฆ์โดยมีพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นประมุข และส่งธิดาไปพร้อมด้วยสักการะอันยิ่งใหญ่ มหาชนพร้อมกับตระกูลของสามีในเมืองอุคคนครพากันต้อนรับนาง เมื่อนางจุฬาสุกัทัพาไปถึง ก็ได้แสดงตนแก่ชาวนครเหมือนนางวิสาขาทาสีริสมบัติของตนให้ปรากฏต่อสายตาชาวเมือง โดยยืนอยู่บนรถพร้อมเครื่องประดับที่วิจิตรสวยงามประมาณค่ามิได้ นางได้รับเครื่องบรรณาการที่ชาวนครส่งมาให้ และทำการตอบแทนชาวนครทั้งหลายด้วยการส่งวัตถุสิ่งของตามสมควร

ในวันอันเป็นมงคลครั้งหนึ่ง อุคคเศรษฐีได้ทำสักการะแก่พวกชีเปลือย และบอกให้นางจุฬาสุกัทัพามาไหว้ชีเปลือยเหล่านั้น นางจุฬาสุกัทัพาเห็นแล้วไม่อาจมองดูได้ และไม่ปรารถนาจะเข้าไปหา แม้เศรษฐีจะส่งคนไปตามหลายครั้ง แต่ถูกนางปฏิเสธกลับมาทุกครั้ง จนกระทั่งเศรษฐีโกรธ จึงพูดขึ้นว่า

ผู้อยู่ใกล้พระรัตนตรัย

๓๑๒

“พวกเจ้าจงโล่นางไปให้พ้น”

นางจุฬสุภททาคิดว่าไม่มีเหตุผลเลยที่พ่อสามีจะทำอย่างนี้
จึงให้คนเรียกกุฎุมพี ๘ คน มาตัดสิน

กุฎุมพีรู้ว่านางไม่มีความผิดจึงบอกให้เศรษฐียอมความเสีย
เมื่อเป็นเช่นนั้น เศรษฐีก็พูดกับภรรยาว่า ลูกสะใภ้คนนี้ไม่ยอม
ไหว้สมณะของเรา ด้วยเข้าใจว่า ท่านเหล่านี้ไม่มีความละอาย
แต่ภรรยาของเศรษฐีกลับคิดว่า พวกสมณะของลูกสะใภ้นี้เป็น
เช่นไรหนอ นางถึงสรรเสริญคุณของสมณะของตนเหลือเกิน
จึงให้คนเรียกนางมา พลาทถามถึงลักษณะ สีลาจารวัตรของ
สมณะที่นางเคารพนับถือว่าเป็นอย่างไร

เมื่อนางจุฬสุภททาจะประกาศคุณของพระพุทธเจ้า
พระธรรมและพระสงฆ์ จึงกล่าวว่า

“พระสมณะของดิฉันนั้น ท่านเป็นผู้มีอินทรีย์สงบ มีใจ
สงบ ท่านเดินยืนเรียบร้อย มีจักขุทอดลงต่ำ พุดพ้อประมาณ
กายกรรมของท่านสะอาด วจีกรรมไม่มัวหมอง มโนกรรม
หมดจดดี

ท่านไม่มีมลทิน คือ อุปกิเลสทั้งหลาย มีรัศมีดุจแก้ว-
มุกดา บริสุทธิ์ทั้งภายในและภายนอก เต็มเปี่ยมแล้วด้วย
คุณธรรม ถึงพร้อมด้วยวิชาและจรณะ แม้โลกจะพัวพันเพราะ

ผู้อยู่ใกล้พระรัตนตรัย

๓๑๓

ลาม ยศ สรรเสริญ สุข หรือจะฟูบลงเพราะเสื่อมลาม
เสื่อมยศ ถูกนิินทา หรือมีความทุกข์เข้าครอบงำ ท่านก็เป็นผู้
มีใจปกติสม่ำเสมอ ไม่หวั่นไหวในโลกธรรมเหล่านั้นเลย
สมณะของดิฉันเป็นอย่างนี้”

เมื่อนางจุฬาสัทธาทกล่าวสรรเสริญคุณของพระรัตนตรัยให้
ฟังโดยย่อแล้ว แม่สามีก็พูดกับนางว่า

“ถ้าอย่างนั้น เธอจะเชิญท่านเหล่านั้นมาให้ฉันเห็นได้
หรือไม่”

นางจึงตอบว่า “ได้ค่ะคุณแม่”

แล้วจึงจัดเตรียมมหาทานอย่างยิ่งใหญ่ เพื่อถวายแด่พระ-
ภิกษุสงฆ์ มีพระพุทเจ้าเป็นประมุข เสร็จแล้วได้ยืนอยู่บน
ปราสาทชั้นบน หันหน้าไปทางวัดพระเชตุวัน ระลึกถึงพระพุทเจ้าคุณ
ทำการสักการะด้วยของหอมดอกไม้และรูปเทียนด้วยความเคารพ
พร้อมกันนั้นก็ได้ทูลอาราธนาว่า

“ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ หม่อมฉันขอกราบนิมนต์
พระองค์พร้อมด้วยพระภิกษุสงฆ์ เพื่อฉันภัตตาหารเช้าในวันรุ่งขึ้น
ด้วยสัญญาของหม่อมฉันนี้ ขอพระผู้มีพระภาคเจ้าทรงทราบ
เถิดว่า พระองค์เป็นผู้อันหม่อมฉันนิมนต์ไว้แล้ว”

ผู้อยู่ใกล้พระรัตนตรัย

๓๑๔

หลังจากนั้น นางได้ไปรดอกมะลิ ๔ กำ ขึ้นไปในอากาศ ดอกไม้เหล่านั้นได้ลอยไปรวมตัวกันเป็นพदानตาข่ายกลางอากาศเบื้องบนพระสัมมาสัมพุทธเจ้าผู้กำลังแสดงธรรมในท่ามกลางบริษัททั้งสิ้น

เมื่อจบพระธรรมเทศนา อนาถบิณฑิกเศรษฐีซึ่งมาฟังธรรมด้วย ได้ทูลนิมนต์พระสัมมาสัมพุทธเจ้าเพื่อฉันภัตตาหารในวันรุ่งขึ้น แต่พระพุทธร่องค์ตรัสบอกว่า

“ได้รับนิมนต์จากนางจุฬาสัทธาแล้ว”

เศรษฐีทูลถามว่า “นางจุฬาสัทธาอยู่ไกลตั้ง ๑๒๐ โยชน์ นางจะมานิมนต์พระองค์ได้อย่างไร”

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสว่า “ดูก่อนคฤหบดี สัตบุรุษทั้งหลาย แม้อยู่ในที่ไกล ย่อมปรากฏอยู่ในที่ใกล้ เหมือนยืนอยู่เฉพาะเบื้องหน้า”

แล้วได้ตรัสพระคาถาว่า “สัตบุรุษทั้งหลาย ย่อมปรากฏในที่ไกล เหมือนภูเขาทิมพานต์ ส่วนอสัตบุรุษย่อมไม่ปรากฏในที่นี้ เหมือนลูกศรที่ถูกยิงไปในยามราตรี ฉะนั้น”

วันรุ่งขึ้น พระพุทธร่องค์พร้อมด้วยพระชินาสพได้เสด็จไปฉันภัตตาหารตามที่นางจุฬาสัทธานิมนต์ ยังความปลาบปลื้มปีติยินดีและความเลื่อมใสแก่ครอบครัวของอุคคเศรษฐีเป็นอย่างมาก

ผู้อยู่ใกล้พระรัตนตรัย

๓๑๕

ในที่สุดทุกคนก็ได้บรรลุธรรมากิสมัย

เห็นไหมว่า บุคคลผู้ที่มีจิตใจใสสะอาดบริสุทธิ์ มีพระ-
สัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นอารมณ์เสมอ แม้กายจะอยู่ห่างไกลเพียงไหน
ก็ตาม แต่ใจนั้นอยู่ใกล้ท่านเสมอ ความห่างไกลของระยะทาง
ไม่เป็นอุปสรรคที่ใจของเราจะไปพบท่านได้

ดังนั้น ขอให้ทุกท่านหมั่นตรีกะลิกนิกถึงพระรัตนตรัยที่
ศูนย์กลางกายอย่างสม่ำเสมอ อย่าให้ใจคลาดเคลื่อนจาก
ศูนย์กลางกายออกไปภายนอก เพราะจะเป็นเหตุให้เราห่างไกล
จากพระรัตนตรัย เมื่อใจเราจดจ่ออยู่กับพระรัตนตรัยมาก
เพียงไร ความดีงามรวมทั้งสิริมงคลทั้งหลายก็จะหลั่งไหล
มาหาเรามากเพียงนั้น ซึ่งจะทำให้ชีวิตของเราและครอบครัว
รวมไปถึงคนที่ใกล้ชิด พลอยได้รับความสุขไปด้วย ขอให้ทุกท่าน
หมั่นฝึกฝนใจให้หยุดนิ่งอยู่เป็นนิตย์ รักษาใจให้ผ่องใส นึกถึง
พระรัตนตรัยอยู่เสมอ ในไม่ช้าเราจะสมปรารถนาและจะได้อยู่
ใกล้ชิดกับพระรัตนตรัยอย่างแท้จริง

